

3. Bygninger og anlegg

3.2. Trevirke. Sopp- og insektangrep: Kjellersopp

Dette informasjonsblad er utarbeidet av Mycoteam as, konsulenter i sopp- og insektspørsmål, på oppdrag av Riksantikvaren.

Se også informasjonsblad med generelle opplysninger om sopp- og insektangrep i trevirke..

Utgitt oktober 1991.

Fotografisk opptrykk 2010.

Trykk: DMT kommunikasjon AS

Kjellersopp (*Coniophora puteana*)

Beskrivelse

Fruktlegemet til kjellersopp er tynt, skorpeformet og vokser tiltrykt underlaget. Det er brunlig, med en fint vortet overflate.

Kjellersopp har mørkfargede strenger (mycelstrenger) som ofte kan sees på vedens overflate. De har liten evne til å spre soppen. Ved uttørring vil soppen gå over i en dvaletilstand.

Kjellersopp er en vanlig råtesopp i hus. Den opptrer spesielt i trematerialer som er utsatt for mye fuktighet, f. eks. i gulvbjelker og i takkonstruksjoner etter lekkasjer. Soppen gir en kraftig brunrâte. Veden blir først gul farget og etter hvert mer rødbrun. Angrepne trematerialer sprekker opp i trevirkets lengderetning i små sprekkeklosser.

Ved ugunstige vekstforhold (lav fuktighet) kan vedens overflate virke helt uskadd, mens den indre delen av trevirket er fullstendig nedbrutt. Kjellersopp angriper trematerialer med fuktighet mellom 20 og 80%. Veksttemperaturen er mellom 0°C og 40°C. Stiger temperaturen over 40°C, stopper veksten.

Behandling

1. All fukttilgang må stanses.
2. Er det ikke fare for ny oppfuktning og bæreevnen til materialene ikke er svekket, kan de beholdes. Trematerialer hvor bæreevnen er svekket, fjernes med en sikkerhetssone på ca 20 cm fra siste synlige angrep hvis det er den minste fare for at ny oppfuktning kan forekomme. Dette gjøres fordi sopptrådene (hyfene) er i veden før råteskaden blir synlig.
3. Nytt virke behandles med soppdrepende middel, eller det benyttes trykkimpregnert materiale. Dette er spesielt viktig hvis det er fare for ny oppfuktning av området. Materialer behandlet med tretjære eller kreosot angripes av kjellersopp. Kjellersopp er lite motstandsdyktig overfor de fleste andre soppdrepende midler.

Bemerkninger

Behandling av angrepet materiale med kjemiske preparater har liten virkning. Soppen angriper kjerneveden og en overflatebehandling med soppdrepende midler stanser ikke denne veksten. En fullstendig uttørring (trefuktighet under 15%) av angrepet materiale stopper veksten. Hvis trematerialet ikke er svekket og området holdes helt tørt (mindre enn 15%), er det ikke nødvendig å skifte ut materialene.

Hvis soppen ikke danner fruktlegemer, kan den ofte bestemmes ut fra råtestrukturen i trevirket. Det er karakteristisk at overflaten på trevirket tilsynelatende ikke er skadet.

Kjellersopp er den vanligst forekommende råtesoppen i hus.

Kjellersopp. Fruktlegeme på utskiftede materialer fra en laftet hytte.

